

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
ahová a lap szelvény részét
illető közlemények küldendők

Kéziratok vissza nem
adotnak

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hír-
detések és ezeknek díjai
alulmint a felszólamások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN, BATTIK MIKLÓS.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó
hivatalhoz küldendők. Nyilttér sorra 1 korona.

Egy szerény indítvány sorsa.

Minden józanul gondolkodó, a humanizmus legparányibb érzelmeivel, s a szociális életviszonyok iránt való némi fogékony-sággal bíró egyén előtt ismeretesek azok a végtelen káros hatások, melyeket alkohol fogyasztása idéz elő nem csak egyes egyének lelki világában és testi épségében, hanem a család és a társadalom belételeiben is, nem is szólva annak anyagi oldaláról, ama pénz, érték és idő veszteségről, melyeket az italozás, a korcsmázás emészt föl soha vissza nem pótolható módon.

És mindezeknek a szülő oka nem annyira az iszákosságra való hajlam, mert hisz a magyar embernek nem veleszületett tulajdonsága az iszákosság, mint p. o. a pálinkázó tótnak, a söröző németnek, az abszintozó angolnak, a vutkizó muszkának, oláhoknak, az ürmösöző rácnak, a rumozó hollandusnak és konyakoló franciának; a mi munkásnépünk csak barátokozik és e közben szeretet bizalmaskodni, amely érzelmi procedusok előmozdítására igen helyes eszköz az alkohol, mely egyuttal a vendégszeretetet gyakorlására is igen alkalmas, hanem igen szülő oka az az alkalom, melyet a vasárnapi nap foglal magában azon körülmé-

nyeknél fogva, hogy a munkás elem e napon veszi kezébe a heti keresetét s a mindennapi megszokott dolog szünetelését nem testének pihentetésére, s nem a lelkének üdítésére, művelésére használja föl, hanem éppen ellenkezőleg ép e napon gyöttri agyon magát, testileg, lelkileg a szesz mértéktelen élvezetével; elfoglaltságának hiányában veri el keresetét s fosztja meg magát is, családját is a békétől, kenyértől, ruhától és más életszükségletitől s végül a társadalmat a megelégedettség érzetével bíró elemtől.

És mindezt miért? Azért, hogy az államnak a szeszadóból több haszna legyen, hogy a szesz nagytermelőknek legyen automobilra, löversenyre, kártyára és külföldi üdülőhelyekre pénz, még pedig sok.

És még másért is. Azért, amit néhány képviselő társam nyíltan kimondott, hogy a „városnak több jövedelme legyen a fogyasztási adóból.”

Szilágy vármegye belátta e vasárnapi korcsmázások óriás hátrányát, szabályrendeletet alkotott, hogy vásár- és ünnep első napjain a korcsmák zárva tartassanak. Más-kor is tettek már ily felterjesztéseket a kormányhoz, de a fenti anyagi érdekek miatt azok nem hagytak jóvá.

Ez a mostani kormányé az érdem,

hogy végre szakított a szatócskodó politikával és jóváhagyta Szilágy vármegye szabályrendeletét, hol azóta a korcsmák vásár- és ünnep első napjain zárva vannak.

Azóta több vármegye fogott hozzá hasonló irányu mozgalomhoz és hamarosan, az egész országban, kivihető lesz ezen üdvös, megbecsülhetetlen értékű és jelentőségű intézkedés életbeléptetése, ennek erkölcsi és anyagi hatása föl ér egy új honfoglalással.

Ezek az eszmék vezéreltek engem a legutóbbi kögyűlés alkalmával, midőn Nagy Lajos barátom ama indítványával kapcsolatban, hogy még két korcsma jog eszközöltessék ki, — indítványt tettem, hogy képviselőtestületünk írjon föl a törvényhatósághoz, miszerint a korcsmáknak és italmérseknek vasárnapon leendő zárvatartása tárgyában hozandó határozat iránt mielőbb mozgalmat indítson.

Sajnos, indítványom hanyatt löketett olyan érveléssel, hogy ez által fogyasztásiadó jövedelmünk csökkenni fog.

Furcsa; míg a kormány lovagolt ezen a satnya paripán, addig ezt állítottuk a gyökeres orvoslás leküzdhetlen akadályaként s most, midőn a kormány a humanizmus és böles előrelátás folytán, egy nemes eszmétől áthatva nemzeti jobboldalunk előmozdítá-

TÁRGA.

Túry Gyuláról.

— Az „Abony” eredeti tárcája. —
Hely: Temes.

Egy nagy, magas és tágas terem, pompás felső viágítással és pompás művészi — rendtelenséggel.

A falak mellett köröskörül antik butordarabok: állványok, tele könyvekkel, iratokkal, rajzokkal, hegedű alkatrészekkel, esetekkel, plettakkal, festékekkel, szőnyegekkel, régi tárgyakkal, megkezdett oltárképekkel, gyalu paddal, szerszámokkal (a hegedűkészítéshez), szobrokkal s a jó ég tudja miféle dolgokkal, melyek mindegyike értékes tárgy. Műkincs az ahoz értők szemében, egy falusi gazdasszony szemében azonban a padlásra való limlomok.

A falon kisebb-nagyobb képek, olajfestmények, régi, híres, nagy mesterek művei, mesés értékűek, melyek mellett hidegen megy el a laikus, de örökig elállhat, szemlelhet, gondolkozhat és gyönyörködhet az ahoz értő szem és lélek. Ott lóg köztük egy hegedű is, egy rossz, ütött-kopott szárazfa, amilyeneken a mérgező gyerekek szokták az utcát végigcincogni, de amelyet ha kezébe vesz az utóherbelleni kedves házigazda, lágyan, simán, szeretettel alla alá szorít, a legtökéletesebb emberi és női s egyszerre egy négyes kar művészi hangjai folynak, hőmpölyögnek be füleinkbe, kel-

lemes bizsergésbe hozva elernyedti idegeinket. Ez egy 400 éves, igazi Straduarius hegedű, értéke 3-4000 korona pénzben. (Király Feri barátomnak azonban lelkiüdvösség, mennyország minden szépségével és fenségességével.)

Mellette egy másik, egy igen tetszetős formájú új hegedű, melynek formája, csigája elüt a másfajta hegedűkétől. Ha megszólal, idehaza képzeljük magunkat a rkath. templomban, amint ft Levay apát csöndes miséje alatt Rithnovszky barátom almodozva játszik mérsékelt tempótt regiszterekkel. Ez meg a lebilincselően figyelmes házi ur saját készítménye, a leendő híres Túryfele systema s az a másik kettő is, az a brácsa is és az a kishőgő is, melyek egy kvartett számára készülnek esodálatos precizitással és türelemmel.

A terem közepén egy kicsiny asztalka, rajta egy üveg bor, igazi bor Pesten, amit csak igaz barát küldhet egy másik igaz barátnak és két üveg szódavíz, mit magunk hoztunk föl (egyiket én, a másikat ő) egy szomszéd korcsmából, (mert ne hoznánk, — mondta — nem loptuk az árát!) az asztalka körül egy pár szék; ez Túry Gyula, a híres, jeles s most már csaknem egyedüli oltár és templomkép festő művész műterme.

Ha királyoknak, császároknak derogál a nép kegyelméből ezen szép és meglehetősen dotált hivatal viselőiök, s annak viselésére a jogot és tehetséget Istentől származottnak dokumentálják, hát akkor egy művésznek, s így Túrynak sem derogálhat, ha művészi ihletét Isten kegyelméből valónak, tehetséget veleszületett tehetségnek, mű-

vészi érzékét egyes egyedül saját szorgalmának, buzgalmának tulajdonítom. Ezt határozottan kifejzi egyik megkezdett oltárképén Szent Erzsébet fenséges arca, a lecsukott szempillák alól lefelé, az alamizsnákat váró hívőkre lenéző és mégis beszélő szem, az isteni jószágot hirdető és semmit vissza nem váró felsőséget feltűntető zárt ajkak, az egész arcon előmlő túlvilági nyugalom, szelidség, jószág, erény és szeretet. Ha egyszer e képre s e képen az arca téved a tekintet, az odatapad, odarögződik; órákig eltudnám nézni lelket megnyugtató s a szívet felemelő magasztos gondolatok és érzelmek sok-sok változatai, hullámszerű között.

Szent Erzsébet ilyen lehetett s nem más-milyen.

Miért?

E kérdésre megtaláltam a feleletet rögtön, amint a művész azon kérdésemre, hogy ki volt a modellje ezen képhez, kijelentette, hogy — senki. Tehát a saját kompozíciója, saját alkotása, ihletett művészi lelkének kisugárzása, a szépségről, a jószágról, a szeretetről, e három fenséges érzésről saját magában, magának alkotott fogalmának egy női arcon való megvalósítása, szemlelhetővé tetele, más halandókkal való érzékeltetése, egy szóval a saját fekkölt gondolatvilágának leírása, kitárása.

Ezért kellett ilyennek lenni Szent Erzsébetnek és ezért nem lehetett más-milyen.

Amint megszabadulok valahogy ezen kép impressióitól, egy aranyszíves ramban levő képen akad meg tekintetem. Ez amannak vázlata, természetesen kisebb alakban, tökéletesen kidolgozva,

sára, egy atkos baj leküzdésére másik papira ül, mi, község, vagy községek felkapunk a szélak eresztett lóras csinalunk egy olyan manővert, amit a huszárok úgy fejeznek ki az ő stratégiai nyelvükön, hogy „össze lovagoltunk“

De hát ezt az érvelést majd a jövő számunkban próbáljuk szétbogarolni.

Temesközy Gerzson

Papp Péter főjegyző tanulmánya a gazdasági szakiskola szervezése tárgyában.

Folytatás és vége.

Melyen tisztelt közgyűlés!

Szeretett országgyűlési képviselőnk és lelkes tanügyi vezetőnk kir. tanfelügyelő úr buzdítására községünk képviselőtestülete az 1908. évi aug. 4-én tartott közgyűlésében 115 szám alatt határozta a következőket:

Kimondja a képviselőtestület egyhangúlag, miszerint a külön szaktanítási gazdasági iskola szervezését elvben elfogadja, erre nézve a már létező falkolát, mely három hold és a még szükséges 2 holdnyi területet az iskola céljaira használatra átengedi. Veglegesen azonban csak is a leadandó szerződés elfogadásakor és akkor határoz, ha meglesz állapítva az, hogy a szóban forgó gazdasági ismételő iskola évi fenntartása mennyi áldozatot igényel a községtől.

Erre a határozatra, válasz ez a mostani leirat.

Én és kiküldött társam melegen ajánljuk azt, hogy a község a külön szaktanítási iskolát állítsa fel, mert ami helyzetünkben, ez a mi népünkre valódi áldás lesz.

Sokszor panaszkodunk, hogy Czegléd és Szolnok köze beekeltségünk következtében nem tudunk haladni, nem tudunk gyarapodni. Szeretném ha ez a gazdasági iskola felállítatnék és különösen népünk a konyhakertészet elsajátítva ezt a két város köze való beekeltségünket javára tudná felhasználni. — akkor eltűnnének a szerbek, a kecskemétiék Abony, Czegléd és Szolnok piacáról és sok ember nyerhetné meg a házi ipar által azt a közügyességet amely egyeseknek élete fenntartására szolgálna míg mások sok kiadástól mentenék meg magukat, mert maguknak saját maguk készítenék el sok hasznos tárgyat mely a gazdaságban kell.

A gazdasági ismételőiskolára és falkolára ma nálunk 3846 kor. kiadás van előirányozva, és pedig: Kertész fizetésére 700 kor. Kerti felszerelésre 100

kor. Gázd. ismételő tanítók fizetésére 2820 kor. Tanulók tanszerére 60 k. R. pária oltványtelepre 666 kor. Ezzel szemben bevetel falkolai oltványokból 900 kor.

A gyermekek szívesen dolgoznak, mert a 9 év eredménye már a szülőket arra bírta, hogy eddigi idgenkedésekkel fel hagyjanak. Ugyanis a növendékek ha nincs orjúk szívesen eldölgöznek egész heten át 60-80 fillertől egész 1 kor. 20 fillér díjazás mellett a falkolába a gyümölcsösben, vagy a gazdaság egyéb ágában, mert tudjuk hogy ott mindig tanulnak olyasmit mit máshol nem láthatnak, nem tanulhatnak. A végzett növendékek meg el mennek uraságokhoz kertészeknek, házi ipari munka vezetőknél hasonló iskolához, vagy szőlőmunkásoknak.

Ebben az iskolában volt már tanfolyam rendezve a gazdasági ismételő iskolai tanítók részére 4 héten át, kik leginkább házi ipar elsajátításán törekedtek és ebben értek el szép eredményt.

A község lakossága zöldség termeléssel, állattenyésztéssel foglalkozik; zöldséget mintegy 1000 holdon termel 3877 kat. hold legelője van részben bérlő, ezeken 25000 db. nagy gulyabeli marha 300 db. ló 10000 db. birka 700 db. sertés 13000 db. liba legel a libák pásztor nélkül járnak, de ennek a nagy szabadságnak nem sokára vége lesz, mert, hogy ott voltunk ép akkor fogadta el a közbirtokosság többsége a határ tagosítást.

Amint csak lehetett bizalmas úton is igyekeztünk informálni magunkat és úgy a község egyes lakosai, mint az előjárók igen kedvezőleg szóltak az iskoláról, az előjárók pedig különös büszkeséggel és lelkesedéssel említték fel — hogy 1909 évben 1715 kor. tiszta jövedelme volt az iskolának.

Az iskola létesítése tervszerű volt, egyéb okok pedig azonosak a miennkel Dereskén a község előjáróságára előre tekintő volt, tudta hogy a tagosítás melynek kérdése regtől fogva napirenden van — egyszer mégis életbe lép és akkor bajba kerül ez a földműveléstől elszakított nép, mert nem fog érteni a helleljes gazdalkodáshoz, azért itt legelőképen a gazdalkodásra a szőlő házi ipari és női kézi munkákra a gyümölcs termelésre van legfőbb súly helyezve, mert a zöldség termelést amugy is a község oly mérvben üzi hogy abból évenként 1 millió koronát vesz be — külföldre szállítják azt. Debrecenre Nagyváradra 300-300 kocsi elmegy zöldséggel vöröshagymával egy-egy hetipiacra. Mi éppen 20-dikak voltunk kik ily erdeklődésből meglátogattuk az iskolát.

Ilyen iskola 64 van az országba és pedig: Lajosmizsen (Pest-negyed), Kaban, Berettyóújfalva Szolymán, Dunatölgyesen stb.

Ha a község a szaktanítási gazdasági ismételő iskolát felállítaná ez esetben 30000 korona köl-

gyonás által megtérő hűnös vetkei a Jézus nevében becsatja meg annak földi szolgája.

Alig bírok felecsudni a nehéz impressiók alól, búcsúzó.

Egy órát tölthettem a művészet teremő erejének e kedves hajlékában; szinte éreztem a nyomást, mely mely meghajlásra kényszeríti a halandót a hitnek művész-apostola előtt, aki lélekének alkotó genialitásával elő és erő bizonyítéka ama világot fenntartó eszme erejének, hogy: Van Isten.

Gyöngye tehetséggel és tollal vettem papírra e néhány sort s talán avatatlannal, de azzal az intencióval, hogy megkísérlejem bemutatni: ki is tulajdonképen az a kedves arcú, lekötőlező modorú, eleven kedélyű úri ember, aki néha napján a mi szeretett orsz. gyűlési képviselőnk vendége.

És itt eszembe jut egy mostanában korpoltált bácskai adoma:

Bemegy egy vendéglőbe egy bácskai gentri s rendel egy pohár sört. Megissza; utána a másodikikat, harmadikat, tizediket, s mikor már a huszadik is szerencsésen leesűszott egy óra leforgása alatt, a pincér nem állhatja meg szó nélkül.

— Jól tudtad a nagyságos úr! — jegyzi meg illő szerénységgel.

— Hát ha még szeretném! — feleli a magyar nagy fogmával.

Én is így vagyok vele; megpróbáltam bemutatni egy Isten kegyelméből való művészt és művészetét, művészi ihletét a hittörténeli festészet terén és felsőhajtok:

— Hát ha még értenék hozzá!

esőt venne fel ennek 5 % os kamatai 1650 koronát tenne ki, ha le vonjuk a 3846 korból a 1650 kor maradna még 2196 korona, ebből a falkolai oltványok árába befolyt 900 koronát is le vonjuk marad még 1296 korona. Dolgi kiadásokra 500 koronát veszünk fel így is mutatkozik megfaktarítás évenként 796 korona.

Mindent reálisan számítottam fel, többet számítottam mindenre kiadás képen mint amibe kerülhet.

De az iskola jövedelmezni fog azt meg egyáltalán számításba sem vettem.

Biztos vagyok benne melyen tisztelt közgyűlés, hogy az iskolát minden anyagi áldozat nélkül fenn tudjuk tartani, mert a tanító lakbérébe attól az időtől amidőn az azt elfoglaltatja még 300 k. kapunk az államtól. Meg marad tehát az eddigi kiadásból 796 k. kapunk lakbérébe 300 koronát és évi tiszta haszomból 200 koronát: összesen 1296 koronát, ha letörlesztettük a kölcsön vett 30000 koronát akkor megszűnik az évi 1650 korona törlesztési összeg mely az előbeni kiadási különbözettel 1296 koronával együtt 2946 koronát tesz ki, mely, közel 60000 koronának 5 % os kamatait jelenti.

Igy belő tekintve a dolgok mélyébe, mint a község közönségének anyagi és szellemi előhaladására nézve nagy hord erejű intézményt, kötelességem elfogadásra ajánlani. Javaslom azért, mondja ki a melyen tisztelt közgyűlés, hogy a 1., a kertészeti irányú önálló gazdasági népiskola céljaira ezennel átenged 5 kat. hold területet azt bekerített 2., ezen területen egy tan és egy munka terület s a kinevezendő gazdasági szaktanító részére 3 szobából s szükséges mellékhelyiségek-ből álló tanterületet lakást épített. A teremnek bebutorozásáról s a gyakorlati területnek a gazdasági szaktanító által létesítendő üzenetere megállapítandó berendezéséről és felszereléséről gondoskodik. 3., A község gondoskodik az épületek jókarban tartásáról és tűzkar elleni biztosításáról s egy az iskola mint a gyakorlati terület összes dologi szükségleteit fedezi. 4., A kinevezendő tanterők után az évi 24 koronás tanítói nyugdíj járulékot fizeti. 5., A gyakorlati terület évi tiszta jövedelmének 80 % a községet, 20 % a a gazd. szaktanítót illeti.

Ezzel szemben kéri a község, hogy az iskola vezetésére egy igazgató tanító, egy a reálak tanítására és egy a leány növendékek tanítására kinevezendő tanító illetményeit az állam vállalja magára, továbbá hogy a tanító lakása használatáért 300 koronát évente engedjen át attól az időtől fogva amint az a tanítói lakást elfoglalta. Egy-szerszint kerünk megfelelő anyagi támogatást, melyeket leginkább a felszerelések taneszközeiben nyújthat az állam.

Ezekben voltam bátor kiküldetésem folytán jelentésemet előterjeszteni a mely azt celozza hogy Abonyban az önálló szaktanítási gazdasági iskola állíttassék fel a melylyel elérnénk azt, hogy itt ebben az arra kiválóan alkalmas talajban virágzó zöldségtermelés meghonosodnak és hogy itt az ismeretlen házi ipar bevezetettnek, gazdáink nap-szamosaink pedig a gyümölcs és szőlő termelésben, bor kezelésben szakszerű ismeretek elsajátítása által boldoguláshoz juthatnának.

Javaslatom elfogadását még egyszer melegen ajánlom.

Öt éves találkozó.

Polgári iskolánk azon fi- és leánytanulói, kik először vették el a négy osztályt, az akkor történt fogadalmukhoz képest f. hó 2-án jöttek össze városunkban az 5 éves találkozóra.

Röggel a különböző templomokban isteni tiszteletet hallgattak a volt növendékek s délután 5 órakor jöttek össze a polg. iskola tornatermében, többen az ország különböző vidékeiről, ami azt mutatja, hogy a fogadalmat bár mint gyermekek tették, de már érettebb korban is ferlusan álltak meg adott szavukat.

Közelebbi adatokat nem becsátottak rendelkezésünkre s így csupán a találkozó külső formájától emlékezhetünk meg.

A megjelont hölgy volt tanulók közül már 6 van férjevel s azok közül 4 jelont meg, egy betegségével, egy pedig a nagy távolsággal mentette ki magát.

Az ünnepélyen jelen volt Homoky István igazgató, Karay Miklós a mostani és Farr Rezső a régebbi tanári kar részéről, Temesközy Gerzson szerkesztő s pár szülő, bizony édes kevesen az

Ugyanaz az arc, ugyanazok a kifejezések Szent Erzsébet arcán és alakján, csak hogy ezen már a megfestett alamizsnások alázatán, hitén és tisztelőn színtel emelkedni látjuk Szent Erzsébet alakját. Csodás kép, a legalkalmasabb arra, hogy amíg látjuk, Melejtünk minden nyomorúságot, hitvány-ságot és — aljasságot. Ez a kép maga többet ér es javára hat ott, ahová száma van, — a pozsonyi Szent Erzsébet templomban, — mint ezer predikáció — üres falak és üres szívek között.

A terem egyik falát egész terjedelmében foglalja el egy nagyszabású vázlat, a szent jobbi apátság templomában festendő menvezeti kép előmunkalata. A kép főalakja Szent László király, amint al-pító levelét a felhők között a kis Jézussal karjában megjelent Szűz Máriának felajánlja. Nagy hatással van ez a történelmi aktus szemlélete az előtte álló emberre, még így is, rideg, színtelen vázlatban.

Egy magas állványra kifeszített vásznon egy csodás alakot látunk, melyen csak sejtjük az emberit, de tulajdonképpen egy megtestesített lélek, de úgy testesítve, mintha egy misztikus jelenésben élő alak elé egy rendkívüli finom, át-tetsző fehér tatyolat buznánk: az Isten-ember lélekszerű alakja, amint két kezét a feloldozást, a bűnbocsánatot kifejező gesztussal — egyiket a gyónó Johanna cseh királyné, a másikat a gyón-tató Nepomuki Szent János fölé tartja. Nem kell hozzá sem valami nagy történelmi ismeret, sem valami mély vallásbölcsélet, a szemlélő még is önkéntelenül kitalálja, hogy ez a kép, mely a mesternek magantulajdonja leendő, ha elkészül, — azt symbolizálja, illetőleg dokumentálja, hogy a

érdeklődők közül.

Az ünnepélyt Homoky igazgató szép beszéddel nyitotta meg. Üdvözölve az iskola első kiképzett növendékeit Pessel Szeréna üdvözölte tanuló társait, Vack Béla humorból csillogó felolvasásban elevenítette föl a negy év elményeit és felolvasva a meg nem jelent régi tanárok és tanuló társak kimentő- és üdvözlő leveleit és sürgönyeit.

Temesközy Gerzson szerkesztő, mint a polgári iskola első, úttörő harcosa, továbbá mint a helyi sajtó képviselője, valamint a szülők nevében üdvözölte a találkozóra, mint városunk falai között első ily szép ünnepélyre megjelent volt növendékeket s végül leánya nevében is, kinek betegsége miatt épen ma kellett egy egyetemi professzornal megjelennie; kiemelte az összetartozás eme szép érzésének megnyilvánulását, az élet további folyamataiban szerencsét és sok örömet kívánt polgári iskolánk első és oly kitünő rajáinak.

Végül az egybegyűltek a Himnuszt énekeltek el az ünnepély végét ért.

Este a Kossuth-szálló termeiben tánemulatság rendeztetett az ünnepély befejezéséül, mely — mint az elszámolás is mutatja — igen szép erkölcsi és anyagi sikerrel dicsékedhet s amelyen megjelent Ft. Lóvay Mihály, az ünnepély védnöke s a polgári iskola három fentebb említett tanára.

MI UJSÁG?

— **Ezüst mise.** Ft. Lóvay Mihály apát, esperes-plebános, országgyűl. képviselőnk f. hó 18-án tölti be áldozó papságának 25-ik évét, mely alkalommal illusztris főpapunk d. e. 9 órakor fogja ezüst miséjét bemutatni a rom. kath. templomban a melyre az összes állami, megyei és községi hivatalok és az összes egyesületek meghívtattak.

— **Közzgyűlés.** Képviselő testületünk f. hó 12-én d. e. 10 órakor, járási főszolgabírónk elnöklété alatt rendkívüli közzgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a pénztári ellenőri állásnak választás utján leendő betöltése.

— **Nagylelkű adomány.** Lőrinczy Mihály úr, hercegi-tisztviselő az állami polgári iskola szertarainak gyarapítására az öt világrészben tett utazásai alkalmával eszközölt saját gyűjtésű, 216 darabból álló remek ásvány és kőzetgyűjteményt és 27 darab igen értékes és tanulságos példényomtat gyűjteményt adományozott. — A midőn ezen ténny örömmel regisztrálom, a nagylelkű, figyelmes adományozónak ez uton is hálás köszönetet mondok.

Homoky István igazgató.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az abonyi ipartestület vigalmi bizottságának m. hó 26-án tartott mulatsága alkalmával Ft. Lóvay Mihály apát 4 koronát volt szíves adományozni, mely összegért ez uton mond hálás köszönetet a vigalmi bizottság.

— **Tájékoztató.** Folyó hó 18-án ünnepeli Ft. Lóvay Mihály apát, esperes-plebános áldozárságának 25-ik és abonyi plebánoskodásának 10-ik, évfordulóját. Ez alkalommal a rom. kath. hitközség egy értékes emléktárggyal öhajítja tisztelét, szeretetét, háliját kifejezésre juttatni a nagyérdemű főpap előtt. Az emléktárgy beszerzési költségeit Grf. Koglevich Gáborné, Blaskovits Clemence főnővér védnök-elnök vezetése alatt működő rk. nőbizottság gyűjtés utján hozza össze. Mindazok, akiknél a nőbizottság tagjai meg nem jelentek volna, vagy gyűjtőitvet nem kaptak, de az emléktárgy beszerzési költségeihez hozzájárulni hajlandók volnának, — szíveskedjenek egyes adományukat Ft. Pusztay János s. lelkes urnak átadni. Abony, 1910. július 9. Gyűjtőbizottság.

— **Elszámolás.** Az abonyi áll. polg. leány és fiú iskola első növendékeinek jul. 2-án öt-éves találkozójuk alkalmával a „Kossuth szálloda”ban tartott tánemulatságról. Bevetel: 280 kor. 20 fill. Kiadás: 163 kor. 80 fill. Tiszta jövedelem: 116 kor. 40 fill., mely összeget Homoky István polg. isk. igazgató ur volt szíves gondozás alá vevén. Felülfizettek: Homoky István, Dudás József (Galgóc) 20—20 kor. Lóvay Mihály 8 k. 50 fill. Tarr Rózsa (Monor) Beck Aladár, Sárkány János (Kiskőrös) 5—5 kor. Hegedűs Erzsike 3 k. 50 fill. Rosenzweig Mór 3 k. 10 fill. Robicsék Samuel 3 k. Bozsody Zsigmond 2 k. 50 fill. Ágainé Rosenzweig Jolánka, Kulesár Mór, Hermann Károly, Müller testvérek (Bpest), Buzovánszky Béla (Kolozsvár) Ungár Jolánka 2—2 k. Dr. Révész Géza 1 k. 70 fill. N. N. 1 k. 60 fill. Hmts József, Klein Ármin, Havas Mihály, Gergely Arnold, Havas Zsigmond 150 k. 150 k. Krausz Gizella 1 k.

20 fill. N. N. Viola Mártóné, Feké Mihályné, Pessel Zsigmond, Kende Ernő, Palyi Sándor, Kertes János, Polacsék József, Rótkó Gyula, Pinter Gyula, Kúbinyi Gyula (Tiszaföldvár) Pinter Jánosné 1—1 k. Erdei György (Szolnok), Szücs János, id. Feké Mihály, Kócsin Pál, Matta Ádám, Galló Pál, Veda Fanny, Vagh Gyula, Soltesz Lajos (Bpest) Varga Pál, Klein David, Kassa Sándor, Nagy Lajos, Lipthay György, Czma Géza, Szita István, Borhacs Pál, Drubina Daniel, N. N. N. Török Pál, Györe András, Dr. Halam István, Saub Oszkar, Löffler László 50—50 fill. Veda Sándor 40 f. N. N. 20 fill. Miada ok. kik felülfizetésükkel, vagy szíves megjelenésükkel tancmulatságunk anyagi, illetve erkölcsi sikerét előmozdítani kegyeskedtek, fogadják a rendezőség nevében hálás köszönetüket. Abony, 1910. jul. 5. en.

Szücs Joli Vack Béla Weisz Sándor.

— **Nyilvános nyugtázás.** Az állami polgári iskolát az 1904/05 tanévben végzett növendékek az 5 éves találkozó alkalmával rendezett tánemulatság tiszta jövedelmét 116 k. 40 fill. az iskola segítő alapja gyarapítására voltak szívesek felajánlani, ezen összegre a rendező bizottságtól fenti célra hiánytalannul átvittem.

Homoky István igazgató.

— **Népmozgalmi adatok a lefolyt félévről.** A lefolyt félévben városunk területén a születések száma 347 (múlt évben 330), az idén tehát 17-el több. Fű 173 (m. é. 164), leány 169 (m. é. 166) Rk. th. 279 (m. é. 286), ref. 51 (m. é. 39), ágostai 5 (m. é. —), izr. 10 (m. é. 4), bapt. 2 (m. é. 1) Halvaszületett 10 (m. é. 8). Törvénytelen születések száma 16 (m. é. 16). A múlt félévben szülöttek közül elhalt 31.

— **Házasságok kötötlet 62 (m. é. 67).** Róm. kath. párok között 47 (m. é. 49), ref. 8 (m. é. 7), izr. 3 (m. é. 3). Vegyes házasság kötötlet 4 (m. é. 8) Rk. völegény ref. menyasszonnyal 2 (m. é. 6), megegyezés egy esetben az anya, másik esetben az atya vallására; rk. vlg. és ágost. mszny. 1; ref. vlg. és rk. mszny. 1. Özvegy párok között 4, özvegy férfi hajadonnal 6, nőtlen férfi özvegy nővel 1, özvegy férfi elvált nővel 1. — **Elhalt 236 egyén (m. é. 208).** Rkath. 201 (m. é. 172), ref. 32 (m. é. 32), izr. 3 (m. é. 4), Finemű 123 (m. é. 102), nőnemű 113 (m. é. 145). Egy éven alóli korban 71, egy évestől 7 évesig 63, hétéől 10 ig 16, tíztől 20 ig 13, húsztól 30 ig 11, harminctől 40 ig 9, negyvenről 50 ig 7, ötvenről 60-ig 10, hatvántól 70 ig 11, hetvenről 80 ig 11, nyolcvantól 90 ig 11, kilenvenről 100 ig 2. Ezek szerint a legtöbb halálozás az 1 éves korig, illetve 7 éves korig terjed, azután már 40 évig csak 34 halálozás esik. Legjobb kor a 40—50 ig 7 halálozással, ezután emelkedik a 80 éves korig, innent már ismét fogy, mert addig a legnagyobb rész elhal, másik nagyobb része 90 évig viszi, 90-től már alig 1—2 él. Szaporodás a lefolyt félévben 111 (m. é. 122), Rk. 78 (m. é. 114), ref. 19 (m. é. 7), ágost. 5 (m. é. —), izr. 7 (m. é. —), bapt. 2 (m. é. —).

Temesközy Gerzson

m. kir. áll. anyakönyvvezető.

— **Egy üdvös rendelet.** Ama körülménynél fogva, hogy az idén természetes jeget beszerezni nem lehetett, a mesterséges jég drágasága miatt sok élelmicikk, hús, hal, tejtermékek, gyümölcs stb. kerülhetnek piaczi eladásra, a belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki az előjárásoknak, hogy a piacokat, vendéglőket, mészárosokat, henteseket és italméreseket fokozott szigorúsággal ellenőrizzék, nehogy ártalmas cikkek kerüljenek eladásra, vagy fogyasztásra, egyben ezen helyiségek tisztaságára is ügyeljenek föl.

— **A főváros legelső minta zongoraterme.** A zongora vásárló közönség szíves figyelmét felhívjuk Keresztély hírneves minta zongoratermőre, Budapest VI. Váci körút 21. sz., mely cég évtizedek óta nemcsak a főváros zongoratermelőjében, hanem az egész országban a legnagyobb és méltán megérdemelt népszerűségnek örvend. Hangzatos reklámokkal nem dolgozik a cég, hanem a helyett kitünő zongoragyártmányainak és világhírű zongoragyárak gyártmányainak a legideálisabb feltételek mellett való eladásával teszi napról-napra ismertebbé és kedveltebbé magát. Olvasóink, ha zongorát vagy pianót akarnak venni, közöljék ezen szándékukat a Keresztély céggel, ahonnan teljesen díjtalanul nyerne felvilágosítást és közhez kapják a cég legújabb árjegyzékét is, melyből a szolid eladási feltételekre nézve tájékozást nyernek.

— **Fürdőbe utazó betegek figyelmébe.** Mindazon betegeket, a kik görvetykor, csusz, asztma, ideg, gyomor és bőrkiütésekkel ja-

ró vérhajokban szenvednek és fürdőbe szándékoznak menni, saját érdekükben elhívjuk, hogy mielőtt ezt megtennék el ne mulasszák Dr. Kovács főorvosi orvosi intézetét (Budapest, V. Váci körút 18) felkeresni és orvosi tanácsát kikérni, amennyiben ezáltal tetemes idő és pénzmegtakarítást eszközölhetnék, Dr. Kovács gyógymódja a vérgyógyítás, kizárólagosan a vér tisztítását a vérkeringés rendezését és új élettani tökéletes vérnek lépződését szorgalmazza. Ezáltal emeli a test összes szerveinek munka- és ellenállóképességét. Ezen gyógymódól most jelent „hemopatia” című könyvben terjedelmesen ír a szerző, Dr. Kovács. Ár: egy korona. Dísztölésben két korona. Kapható minden könyveskereskedésben és Dr. Kovács Izsóval, Budapest, V. Váci körút 18.

Szerkesztői üzenetek.

Don Juan Nagyon szép, sőt kiváló iskolai gyakorlat. Kár, hogy arrogans kísérő levele is nem tart lépést dolgozata szép stílusával. Veverán munkatársunk protegálása folytán azért sorát ejtjük.

Költőnek Helyben. Óh, hogyne, imé „kiteszük”. „Láttam én már keső éjjel csillagot az égről leszálni, egy szép kis lányt szomorú fűz hevet lombja alatt sir-dogálni, én azóta halvány arcát nem bírom feledni, lát-tam is a tiszta eget magam előtt nagyon beborulni. Irta és zenésítette Turi Jenő.”

Ugy-e mily szívdöglesztően szép? Sajnáljuk, hogy a dallamát is nem „tehetük” ki. Eg önnel kis öcsénk! Csak „tovább... tovább...”

Róza. Annak a dalnak a kérdezett része így hangzik:

De majd egyszer ha megkőrök,
Azt a kis lányt, azt a regét:
Akkor titkon megsíratlak,
Rácsos kapu, racsos ablak.

Hogy tót nyelvre le van-e fordítva, nem tudjuk, de valószínűleg, mert — tudunkkal — a tót népdal költészet oly primitív, hogy nagyon is rászorul a mi nőtainkra s nagy előszerzetlenül veszik is át dalaink javát. A fenti strofát tótul így dalolják Budapesten a Teleky-tér körüli alkalmas helyeken:

De maj' egyszé, ha mé'éri
Az a kis lány, az a régi:
Akor titkon még síratnyi,
Racsos kapu, racsos klapnyi.

Lisztpiaci árjegyzék.

— Flégner Géza gőzmalma heti jelentése. —

GO-ás liszt 36 fillér. — O-ás liszt 36 fill. — I-es liszt 35 fill. — II-es liszt 34 fill. — III-as liszt 33 fillér. — IV-es liszt 31 fill. — V-ös liszt 28 fill. — VI-os liszt 26 fill. — VII-es liszt 22 fillér kilója. — Fehér rozsliszt 26 fill., állag rozsliszt 24 fill. — Vegyes liszt 16 fillér kilója. — Búza és rozs korpa 9 — korona mázsája. — Búzahaj 4 korona. — Süpredek liszt 7 korona 100 kilónként, zsak nélkül. Tengeri: 100 kiló 6 15 kor., 1 veka 2 90 korona.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy 25-év óta fenálló

szijgyártó üzletemet

Vasut utca, Tóth Imre-féle házába helyeztem át.

Midőn erről a n. é. közönséget értesítem, kérem továbbra is nagyra becsült partfogásukat.

Kiváló tisztelettel

Koós Simon

szijgyártó mester.

— **Eladó** 1 db. Sack eke 2 db. ket-tős fejjel, egy tricour, egy szecs-kavágó és más egyéb gazdasági felszerelés, megtekinthető **Sivó Jenő** udvarán.

Kiadó

1910. október 1-től 4 szoba, előszoba, konyha, éléskamrából különálló lakás, esinos kerttel, Hunyady Oszkárnénak Radák-utcai házában

